

אוקטובר 2020

נייר עמדה לקראת חזרה לפעילות- גני הילדים (גילאי 3-6 שנים)

משבר הקורונה המתמשך מתאפיין בין היתר בהגדלת פערים בין שכבות האוכלוסייה ובהקצנה של מצבי סיכון משפחתיים, התפתחותיים ונפשיים שהיו ידועים קודם למגיפה ולמשבר שנוצר בעקבותיה. לקראת חזרתם הצפויה של גני הילדים בימים הקרובים ברצוננו להדגיש מספר היבטים הנוגעים למשמעות הסגר ולחזרה ממנו עבור ילדים בגיל הגן.

התפתחות תלויה באיכות הקשר שילדים יוצרים עם מבוגרים שמטפלים בהם ונענים ברגישות לצרכיהם, אך התקופה הנוכחית מתאפיינת במצוקה רגשית אישית ומשפחתית שחוצה את כל המגזרים והשכבות. לאחר תקופת סגר, שבו אי ודאות גבוהה בעולם המבוגרים ותחושת של אובדן שליטה, בבתים רבים הילדים נחשפו למבוגרים מתוחים, חסרי סבלנות, זועפים או מנותקים רגשית, ובמקרים הקשים יותר, גם לאלימות מילולית ופיסית, למצוקה כלכלית משמעותית ולפגיעה קשה באורחות החיים.

כמי שמטפלים בילדי גן, ידוע לנו שרבים מראים כעת רגרסיה התפתחותית בתחומים שונים, חלקם איבדו כישורים התפתחותיים שכבר נרכשו בעבר, הם מבולבלים, מוצפים וחשים חסרי יכולת. חווית הפרידה מההורים והכניסה המחודשת למסגרת הגן עשויה להיות סוערת ומעוררת מתח, וזאת גם אם תקופת השהות בבית במהלך הסגר הייתה קשה ולוותה במצוקה. הפרידה מההורים והחזרה למסגרת עשויה להחוות כמבהילה ולא מובנת אם אינה מתווכת ומובהרת להם. לחוויות אלה השפעה משמעותית וארוכת טווח על משאבים נפשיים של ילדים צעירים וחוויה זו עשויה להתעצם ללא תיווך וויסות מתאימים.

על כן מומלץ:

1. להקדים ולשוחח עם הילדים על החזרה הצפויה למסגרות, לתווך להם את הפרידה הצפויה מההורים ולסייע להם להבין את המציאות המורכבת. חשוב שהצוותים ישוחחו עם כל משפחה על מנת להבין איך עברה עליהם ועל הילדים התקופה האחרונה, ומה יכול לסייע בקליטה מחדש.
2. לאפשר שהות משותפת של הילדים וההורים בחצר הגן ובקבוצות קטנות באופן שישמור על בריאות כל המשפחות והצוותים. פרידה כזו ומעבר הדרגתי לידי הצוות יוכל לאפשר מעבר מובן ומווסת יותר.
3. להבטיח החזקה והדרכה של הצוותים. מומלץ לנסח באופן מיידי תקנה המחייבת הדרכה פסיכולוגית בכל המסגרות, לרבות בגילאי 3-4, שלמרביתם לא ניתן מענה רציף של השירות הפסיכולוגי מהרשות המקומית.

נבקש להעניק חשיבות מיוחדת לאיתור ילדים בסיכון התפתחותי: בתקופה רווית מתח וחרדה, יש לשים לב במיוחד למצבי מצוקה המתעוררים אצל ילדים ובני משפחותיהם, ולהפנות להערכה והתערבות במידת הצורך.

אנו שבים ומבקשים להדגיש את טובת הילדים בראש סדר העדיפויות, וזאת לצד הדאגה לבריאות הציבור ולמשבר הכלכלי. חשוב לחזור ולהבהיר כי מסגרות חינוכיות בגיל הרך אינן פתרון להורים עובדים, אלא מוסדות חינוך שאמורים להתנהל תחת ההנחיות המחמירות ביותר ובהם טובת הילדים מעל הכל. המלצותינו נוגעות לסיכונים המשמעותיים עבור ילדים צעירים, ליחסים המתהווים במשפחה ולדאגה לטווח המיידי והרחוק.

אנו מאחלים הסתגלות וקליטה רגועים ומוצלחים לכל הילדים הצפויים לשוב בשמחה ובבריאות אל המסגרות החינוכיות שלהם, לבני משפחותיהם ולצוותים, ומבקשים להציע את הידע המקצועי והנסיון של הפסיכולוגים לרשותם.

בברכה,

יורם שליאר

יו"ר

הסתדרות הפסיכולוגים בישראל